

Обґрунтування проекту секторального плану державного ринкового нагляду Державної архітектурно-будівельної інспекції України на 2020 рік

Проект секторального плану розроблено відповідно до ст. 20 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», на підставі постанов Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1410 «Про затвердження Порядку розроблення та перегляду секторальних планів ринкового нагляду, моніторингу та звітування про їх виконання» (далі – Порядок № 1410) та від 26.12.2011 № 1404 «Про затвердження ступенів ризику видів нехарчової продукції до відповідних ступенів ризику», з урахуванням внесених змін.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1069 «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд» Державна архітектурно-будівельна інспекція України та її територіальні органи здійснюють державний ринковий нагляд за продукцією, що введена в обіг на ринок України, відповідно до вимог Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.2006 № 1764.

Проект секторального плану державного ринкового нагляду на 2020 рік був розроблений Держархбудінспекцією з урахуванням пропозицій територіальних органів.

Також, проект секторального плану розроблений з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про енергетичну ефективність будівель», що регулює відносини, що виникають у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель, з метою підвищення рівня енергетичної ефективності будівель з урахуванням місцевих кліматичних умов та забезпечення належних умов для проживання та/або життєдіяльності людей у таких будівлях.

Таким чином проект секторального плану розроблений з урахуванням основних засад, на яких базується державна політика у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель, а саме:

- 1) забезпечення належного рівня енергетичної ефективності будівель відповідно до технічних регламентів, національних стандартів, норм і правил;
- 2) стимулювання зменшення споживання енергії у будівлях;
- 3) забезпечення скорочення викидів парникових газів у атмосферу;
- 4) створення умов для залучення інвестицій з метою здійснення заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель;
- 5) забезпечення термомодернізації будівель, стимулювання використання відновлюваних джерел енергії;
- 6) розроблення та реалізація національного плану щодо збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26.12.2012 № 1404 «Про затвердження ступенів ризику видів нехарчової продукції та критеріїв, за якими визначається належність нехарчової продукції до відповідних ступенів ризику» передбачено розподіл продукції за рівнями небезпеки – від низького до підвищеного. Таким чином, під час розроблення проекту секторального плану

було включено продукцію, яка відноситься до підвищеного ступеня ризику за наступними критеріями:

призначення продукції для певної категорії споживачів (користувачів) (зокрема, діти залежно від вікових категорій, вагітні жінки, особи похилого віку, особи з обмеженими фізичними можливостями), якими така продукція може використовуватися;

використання у продукції хімічних і біологічних речовин, що можуть негативно впливати на стан здоров'я людини чи стан довкілля або становлять серйозний ризик;

наявність у продукції фізичних, механічних чи радіаційних факторів (зокрема, система тиску, вогнебезпечність, можливість ураження електричним струмом, радіаційна небезпечність, здатність випромінювати іонізуюче випромінювання, ламкість, можливість травмування), що можуть становити загрозу для життя та здоров'я людей.

Блоки віконні та дверні. Найбільш розповсюдженим видом продукції є блоки віконні та дверні з полівінілхлориду. Перш за все слід зазначити, що одним з найпоширеніших і шкідливіших матеріалів є пластик. Пластик токсичний протягом всього терміну експлуатації. Полівінілхлорид (далі - пвх), з якого виготовляється профіль металопластикових вікон, належить до групи термопластів. Його склад – етилен (47%) і зв'язаний хлор (57%), що одержується з куховарської солі. У чистому вигляді пвх є порошком. Щоб одержати профіль для виробництва вікон пвх, в порошкоподібний матеріал додаються стабілізатори, модифікатори, пігменти і допоміжні добавки. Найчастіше стабілізатором є свинець. Він додається, щоб пластик не придбав жовтий колір, не змінився під дією, наприклад, пролітої кави або соку, не виділяв в повітря шкідливі речовини і був гладким. Саме свинець є однією із небезпечних речовин так як це важкий метал. Також до складу пвх входить хлор. При горінні хлорвмісних матеріалів утворюються діоксини. Ці речовини є кумулятивні отрути високої токсичності. У мінімальних кількостях вони здатні накопичуватися в організмі і біосфері Землі і дуже слабо розщеплюються (період напіврозпаду цієї речовини – близько 10 років). Смертельна доза для людини складає всього 10-6 г діоксину на кілограм ваги.

Діоксини пригнічують імунітет, вражаючи практично всі органи. Часто уповільнюють статеве дозрівання аж до безпліддя, як у чоловіків, так і у жінок. Потрапляють в організм в основному з водою і їжею, і близько 10% – з пилом і повітрям через шкіру і легені. Розосереджуються практично у всіх органах, через плаценту і грудне молоко передаються плоду і дитині, викликаючи каліцтва і відхилення в розвитку.

Таким чином використання неякісної продукції може не тільки шкідливо вплинути на навколишнє середовище, а й може становити загрозу для життя і здоров'я людей і саме тому відноситься до продукції із підвищеним ступенем ризику.

Цегла та камені керамічні рядові та лицьові, цегла та камені силікатні та вироби бетонні стінові дрібноштучні.

Відповідно до будівельних норм, стандартів і правил, вищевказану продукція має наступні визначення:

- цегла та камені керамічні рядові та лицьові – вироби, які виготовляють способом напівсухого пресування або пластичного формування глинистих і кремнеземистих (трепел, діатоміт) осадових порід промислових відходів (вуглевидобутку і вуглезбагачення, зол, шлаків тощо) з мінеральними та органічними добавками або без них і випалюють у печах, відповідно до ДСТУ Б В.2.7-61:2008 «Будівельні матеріали. Цегла та камені керамічні рядові та лицьові. Технічні умови».

- вироби бетонні стінові дрібноштучні - вироби, повнотілі та порожнисті, рядові та лицьові, які виготовляють у вигляді цегли, каменів та блоків вібраційним, вібропресовим, пресовим способом, литтям або іншими способами з легкого чи важкого бетону на цементному в'язучому, які тверднуть у природних умовах чи при пропарюванні, або на гіпсовому в'язучому, які тверднуть у природних умовах, відповідно до ДСТУ Б В.2.7-7:2008 «Будівельні матеріали. Вироби бетонні стінові дрібноштучні. Технічні умови».

- цегла та камені силікатні – вироби, що виготовляються способом пресування зволоженої суміші з кремнеземистих матеріалів та вапна або інших вапноуміщувальних в'язучих із застосуванням добавок або без них із подальшим твердінням під дією пари в автоклаві, відповідно до ДСТУ Б В.2.7-80:2008 «Будівельні матеріали. Цегла та камені силікатні. Технічні умови».

Не зважаючи на органічні складові вказаної продукції, у разі не дотримання методики та стандартів виготовлення цієї продукції вона може втратити свої властивості щодо міцності. Відомо, що цегла – один із найбільш розповсюджених будівельних матеріалів, таким чином при втраті своїх властивостей щодо міцності та крихкості може порушитись стійкість всієї несучої системи будівлі, що може негативно вплинути на життя та здоров'я людей та спричинити серйозні економічні збитки не тільки постраждалим, але й на загальнодержавному рівні також.

Блоки віконні дерев'яні зі склопакетами. Зазначені види продукції належать до підвищеного ступеня ризику у зв'язку з тим, що це широковживана продукція, яка може негативно вплинути на життя та здоров'я людей та на стан довкілля, через значний рівень вогнебезпечності.

Додатково слід зазначити, що вищевказана продукція використовується при будівництві будівель будь-якого призначення, як і при будівництві житлових будинків так і при будівництві соціальних та громадських будинків, тому використання неякісної продукції може негативно вплинути на здоров'я людей та на економіку країни, так як порушується теплопровідність вказаної продукції, що у свою чергу впливає на енергоефективність всієї будівлі та суперечить загальнодержавній політиці щодо забезпечення енергоефективності.

Також повідомляємо, що проект секторального плану підлягає обговоренню із громадськістю у визначений Порядком № 1410 термін.